

చత్రి /chatrī/ *n.* గొడుగు; umbrella; (అంబ్రెల్); छाता; छतरी.

చంకి /chan̄ki/ *n.* మెరుపు దనం; glittering, flashing; (గ్లిటరింగ్, ఫ్లెషింగ్).

చప్కె /chapke/ *v.* తొందరగా; make fast; (మేయ్ ఫాస్ట్).
చప్కె లక్. తొందరగా రాయి.

చప్పి /chapni/ *n.* బల్లి; lizard; (లిసర్డ్); चिपकली. చప్పి
గోడ పర ఫరు కరచ. బల్లి గోడపై తిరుగుతుంది.

చప్కో /chapko/ *adv.* త్వరలో; soon; (సున్). చప్కో సినిమా
ఛాట్టాచ. త్వరలో సినిమా విడుదల అవుతుంది.

చపాయేర్ /chapāyēr/ *v.* ముద్రించు; print; (ప్రింట్); मुद्रण कर.

చప సికాయర్ /chape sikāyar/ *n.* శిక్షణ; training; (ట్రేయినింగ్); प्रशिक्षण; शिक्षा; तालीम.

చ్యాంట్ /chyānt/ *n.* ఏకాంతం; loneliness; (లోన్లినెస్);
एकांत; तन्हाई.

చ్యాక్ దుక్రి /chvāk dukri/ వెన్ను నొప్పి;
back pain; (బెక్ పేయ్న్).

చ్వారా /chvārā/ *n.* బాలుడు; అబ్బాయి; boy; (బోయ్);
बालक; लडका.

ఛాన్ /chān/ • వడకట్టు. పాణినఁ ఛాన్. నీళ్ళు వడ కట్టు.
• *adj.* వడపోసిన; filtered; (ఫిల్టర్ఎడ్). ఛాణఁ జకో
పాణినఁ పీవ్ణో. వడపోసిన నీటినే త్రాగాలి.

ఛాణ్ణి /chāṇṇi/ *n.* జల్లెడ; sieve; (సివ్); चालनी; छलनी.

ఛాన్ట్ /chānt/ చినుకు; sprinkle; (స్ప్రిన్కల్); बौछार.

ఛాప్ /chāp/ *v.* కప్పు; thatch; (తచ్). తీక్రితి ఫుర్ ఛాప్.
పెంకలతో ఇల్లు కప్పు.

ఛాండి /chāṇḍi/ *n.* • నీడ; shadow; (శెడ్). వడేర్ ఝాడేర్
ఛాండి సీల్ రచ. మర్రి చెట్టు నీడ వల్లగా ఉంటుంది.

- ప్రతిమ; image; (ఇమేజ్); प्रतिमा; मूर्ति.
- ప్రతిబింబం; प्रतिबिंब; परछाई; प्रति. తార్ ఛాండిన్
దేకన్ చాల్. నీ ప్రతిబింబాన్ని చూసిన నడుపు.
- ప్రతిరూపం. మనిక్యా సరిక్ ఛాండి. వ్యక్తి వలె ఉన్న
ప్రతిరూపం.

ఛాత్రి /chāṁtti/ *n.* రొమ్మ; chest; (చెస్ట్); छाती; हृदय.

ఛిపేకోనిజకో /chipēkōnījakō/ *v.* ముట్టని;
untouched; (అన్టచ్డ్).

ఛియాంట్ /chiyānt/ *adv.* ఒంటరిగా; solely; (సోలీ); अकेले.

ఛిర్లా /chirlā/ *adj.* చిల్లర; miscellaneous; (మిసెలెనియస్);
फूटकर; साधारण; अप्रधान; तुच्छ.

ఛింక్ /chīnk/ *v.* తుమ్ము; squeak; (స్క్వీక్).

ఛింట్ ఛాంట్ /chīnt chānt/ • చిందర వందర; messy at
work; (మెసి ఎట్ వక్). హమ్ నే కామేపర్ ఛింట్ ఛాంట్
వేగే. మేము పనిపై చిందర వందర అయ్యాము.
• *v.* గందరగోళం; disturbance; (డిస్టబెన్స్).

ఛీప్ /chīp/ *v.* పట్టు; touch; hold; (టచ్); (హోల్డ్); पकड़; लग.

ఛీరేరో /chirēro/ *n.* పగలదీయుట; chops; (చాప్స్).

ఛుచాపర్ /chucāpar/ *n.* పిల్లలు; children; (చిల్డ్రన్).

ఛుట్టి /chuṭṭi/ *n.* నెలపు; holiday; (హోలడేయ్). దిత్వార్ ఛుట్టి
దాడో. ఆదివారం నెలపు దినం.

ఛూట్ గో /chūṭ gō/ *v.* విముక్తి పొందు; getting relieved;
(గెటిజ్ రిలీఫ్డ్). మఁ చోరిమాతి ఛూట్ గో. నేను దొంగతనం
నుండి విముక్తి పొందాను.

ఛూట్ జో /chūṭ jō/ *v.* విడిపో; part; (పాట్); अलग हो; दूर हो.

ఛూట్ వేళా /chūṭvēlā/ *n.* తీరిక; leisure; (లెజర్).

ఛూటో /chūṭo/ *adj.* కట్టని; unbound; (అన్బౌండ్).

ఛూఁ. /chūm̄./ *v.* • ఉన్నాను; I am here; (ఐ ఎమ్ హీయ్);
हाजिर; उपस्थित. మఁ ఛూఁ. నేను ఉన్నాను.

• ఉన్న; existing; (ఇగ్జిస్టింగ్); है जो वह. మఁ ఓ కామేమా
ఛూఁ. నేను ఆ పనిలో ఉన్న.

ఛేటి /cheṭi/ *n.* దూరం; distance; (డిస్టెన్స్).

ఛేరేర్ /cherēr/ *n.* పుర్రు; purr; पतला दस्त.

ఛేటికర్ /chēṭīkar/ *v.* విడదీయ; part; (పాట్); अलग कर.

ఛేడ /chēḍa/ *v.* వివర; end; (ఎండ్). ఆంకీర్ ఛేడ తల్లి ఛఁ. కంటి
వివర మచ్చ ఉంది.

ఛేడార్ /chēḍār/ *n.* లోతట్టు; interior; (ఇంటీయరీయర్).

జంగలేర్ ఛేడార్ జాయేర్ ఛేని. అడవి లోతట్టు ప్రాంతానికి
వెళ్ళ కూడదు.

ఛేని /chēni/ *n.* లేదు; नहीं.

ఛేబ్రి /chēbri/ *n.* ఏరు; stream; (స్ట్రీమ్); नदी. నాన్ కా
నాన్కాన్ ఖాళ్యా నే ఏక్ జాగ్ భళన్ యావజేనఁ ఛేబ్రి కన్
కఁ. చిన్న చిన్న కాలువల కలయికయే ఏరు.

ఛేళి /chēli/ *n.* ఆడ మేక; female goat; (ఫీమేయ్ గోట్).

ఛో /cho/ *num.* ఆరు; six; (సిక్స్). ఏక్ రాజేనఁ ఛో బెటిబేటా.
ఒక రాజుకు ఆరుగురు పిల్లలు.

ఛోడిఛాడో /chodichādō/ *n.* విడాకులు తీసుకున్న వ్యక్తి;
divorced person; (డివొర్స్డ్ పసన్).

ఛోపడ్డఁ /chopaddaṁ/ *n.* అద్దకం వెయ్యి; hand printing;
(హాండ్ ప్రింటింగ్). లట్టానఁ రంగ్ ఛోపడ్డఁ. వెంట్రకలకు
అద్దకం వెయ్యి.

ఛోడ్ /chōḍ/ • *v.* విడుపు; leave; (లీవ్); अलग करा.

లాడాయి ఛోడ్. జగడం విడుపు. • *v.* విరమించు; cease;
(సీస్). • *v.* వదిలిపెట్టు; waive; (వేవ్); त्याग दे; अलग कर.

• *v.* విడిచిపెట్టు; leave it out; (లీవ్ ఇట్ ఔట్). తార్

గ్యాణ్ణి నఁ ఛోడ్ దఁ. నీ పెండ్లాన్ని విడిచిపెట్టు.

• *n.* రాజీనామా; resignation; (రెసిగ్నేయ్షన్);

त्यागपत्र; इस्तीफा. నౌకరి ఛోడ్ దఁ. ఉద్యోగానికి

రాజీనామా చేయి. • *n.* వదిలి వెయ్యి; leave; (లీవ్). వోనఁ

మార్ నజా ఛోడ్ ద. అతనిని కొట్టకుండా వదిలి వెయ్యి.
 • *v.* తిరస్కరించు; refuse; (రెఫ్యూస్); झिडक; धिक्कार.
 ఓర్ వాతేన్ ఛోడ్ ద. ఆయన మాటలను తిరస్కరించు.
ఛోడ్కా /chōḍkā/ *n.* • తొడిమె. కేశార్ ఛోడ్కా కాడన్
 ఖావ్లో. అరటి పండును తొడిమె తీసి తినాలి.
 • బెరడు; strip; (స్ట్రిప్). లింబేర్ ఛోడ్కాతి గుమ్మిపర్
 లగాడేర్ రూడ్ కరచ. వేపచెట్టు బెరడుతో వుండు
 మందులు తయారు చేస్తారు.
ఛోడ్దేరో /chōḍḍēro/ *v.* విరమించుకో; drop; (డ్రాప్).
ఛోడ్దీనె /chōḍḍīne/ *adj.* విప్పిన; open; (ఒపెన్).
ఛోడాలేజో /chōḍālējō/ *v.* విడిపించుకో; extricate;
 (ఎక్స్ట్రీకేట్); छुटकारा पा. మన గోసామాతి ఛోడాలేజో.
 నన్ను ఇబ్బంది నుండి విడిపించుకు పో.
ఛోడేని /chōḍēni/ *adj.* వదలని; sticky; (స్టికీ). కరెంట్ పక్డతో
 ఛోడేని. కరెంట్ పట్టుకుంటే వదలదు.
ఛోడేర్ /chōḍēr/ • విడుదల చేయడం; సమర్పణ;
 offering; (ఒఫరింగ్); समर्पण; सुपदर्गी. జమ్మి తారావాసు
 ఛోడేరోచూ. భూమి నీకోసం సమర్పిస్తున్నాను.

ఛోణాక్ /chōṇāk/ విడిచిపెట్టు; leave it out; (లీవ్ ఇట్ ఔట్);
 छोड़प.; मुक्त कर.
ఛోప్డేరో /chōḍḍēro/ *n.* అద్దకం; dye; (డై); रंगाई;
 कलमकारी. మార్ వాసు లట్టాపర్ ఛోప్డేర్ రూడ్ లా. నా
 కోసం అద్దకం తీసుకు రా.
ఛోల్ /chōl/ *v.* • వొలుచు; pare. ఏ కాక్టీర్ పొట్టు ఛోల్. ఈ
 దోసకాయకు తొక్క ఒలువు.
 • చెక్కు; carve; (కార్వ్). ఘరేముణాగేర్ ఖడేన్ ఛోల్.
 ఇంటి ముందరి గడ్డి చెక్కు.
ఛోలే వాళో /chōlē vālō/ చెక్కువాడు.
ఛ /chām/ *adj.* ఉన్నది; like the one which is there;
 (లైక్ ద వన్ విచ్ ఇస్ దేర్). ఆచొఛ, మంచిగా ఉన్నది.
ఛాంకేసి /chāṃpkēsi/ • *adv.* త్వరగా; quickly; (క్విక్లీ);
 जल्दी; आनन फानन. ఛాంకేసి జాన్ ఆజో. త్వరగా
 వెళ్ళి రా. • చురుకైన; active; (ఎక్టివ్).
 • ఆకస్మికమైన; sudden; (సడన్).
ఛారి /chāmri/ *n.* కత్తి; knife; (నైఫ్); चाकू.
ఛాలా /chāmlā/ *v.* నడుపు; drive; (డ్రైవ్).

జ

జగత్ /jagat/ *n.* • జగత్తు; universe; (యునివర్స్); जगत;
 संसार. సారి జగతిమా వాళ్ రచ. పూర్తి జగత్తులో గాలి
 ఉంటుంది. • ప్రపంచం; world; (వర్ల్డ్); विश्व; संसार;
 दुनिया. సారి జగతి భళన్ రేణో. ప్రపంచం మొత్తం కలిసి
 ఉండాలి. • ప్రపంచం, సృష్టి.
జగ్సే /jagsē/ *n.* ప్రపంచం; world; (వర్ల్డ్); संसार; दुनिया.
జగావో /jagāvo/ *v.* మేలుకొలుపు; arouse; (అరౌస్).
జట్టి /jattī/ *n.* జట్టు; gang; (గేజ్); दल; समूह.
జడ్ /jad/ *adj.* వేరు; root; (రుట్); जड़; मूल.
జణావ /jaṇāvām/ *v.* • పుట్టించు; ఉత్పత్తి చెయ్యి;
 infuse; (ఇన్ఫ్యూస్); पैदा कर; जन्म दे.
జణేర్ /jaṇēr/ *v.* • ప్రసవించు; ఈను; జన్మనిచ్చుట;
 deliver; give birth; (డిలివర్; గివ్ బత్); जन्म दे.
జతకర్ /jatakar/ *v.* • జతకూర్పు; join; (జొఇన్). బక్డేర్ జతకరన్
 బండిబాంధ (ఛ. ఎడ్లు జత కూర్చి బండి కడతాము; జత
 చెయ్యి. ఓ దోయిన జతకర్. వారిద్దరినీ జత చెయ్యి.
జతన్ /jatan/ • భద్రమైన; జాగ్రత్త పరుచు; secure;
 (సిక్యూఅర్). • *adj.* దాచిన; hidden; (హిడెన్). • *n.* దాచి
 పెట్టడం. • *adj.* నిలవ చేయి. • *v.* దాచు; hide; (హైడ్);
 छिपा. • *v.* దాచిపెట్టు; mask; (మాస్క్).

జన్ /jan/ • ప్రజలు, జనం; people; (పీపల్). తమార్
 కులమేవాళ్ కత్రా జన్ ఛో. మీ కులంవారు ఎంత మంది
 ఉన్నారు. • *n.* జనాభా. హమార్ గామేమా జన్ రాన్
 జాప్పా. మా ఊరిలో జనాభా చాలా ఎక్కువ.
 • *n.* జనం. తమార్ గామేర్ జన్ కత్రా. మీ ఊరి జనం
 ఎంత. • *n.* తోకులు; community; (కమ్యూనిటీ); लोग;
 जनता. జనేవుతి భళన్ బండ్లొ. తోకులతో కలిసి జీవించాలి.
జన్న /janna/ *adv.* అప్పుడు; then; (దెన్); तब. మఁ ఆవుఁ
 జన్న ఆజో. నేను వచ్చిన అప్పుడు రా.
జన్నాజ్ /jannāj/ • అందు వల్ల; because of that; (బికౌస్
 ఒఫ్ దెట్). జన్నాజ్ మ జారోకోని. అందువల్లనే నేను
 పోవట్టేదు. • *adv.* అప్పటికే; till that moment; (టిల్ దెట్
 మొమెంట్); तब तक ही; उस समय तक ही. జన్నాజ్ మఁ
 చలోగో. అప్పటికే నేను వెళ్ళి పోయాను. • *adv.*
 అందుకని; thus; (దస్). సదవోజన్నాజ్ డిగ్రి పాన్ వేగో.
 వదిలినందుకని డిగ్రి పాన్ అయ్యాడు. • *adv.* వెంటనే;
 soon; (సున్); तुरंत; फौरन. జన్నాజ్ డిగ్రియా. వెంటనే
 వచ్చేయ్. • *adv.* వెంటనే; immediately; (ఇమీడియట్లీ);
 तत्क्षण; तुरंत; फौरन. • *n.* తరుచు. జన్న జన్న
 ఆవుకర. తరచుగా వస్తుంటాడు.

జన్నార్ జన్న /jannār janna/ *adv.* • ఎప్పటికప్పుడు; now and then; (నా ఎండ్ దెన్). జన్నార్ జన్న తార్ కామ్ పూరొకర్. ఎప్పటికప్పుడు నీ పనిని పూర్తి చెయ్యి.

• అప్పటికప్పుడే.

జన్నావేతి /jannāvēti/ ఇది వరకు ఉండేది; it used to be there; (ఇట్ యుస్ట్ టు బీ దేర్).

జంగల్ /jaŋgal/ *n.* అడవి; jungle; (జంగల్); वन; जंगल.

జంగలేమా రూడ్ రచ. అడవిలో చెట్లు ఉంటాయి.

జంగలేర్ గోర్లి /jaŋgalēr gōrli/ కొండ గొర్రె; kind of deer; (క్రైండ్ ఒవ్ డీయర్). జంగలేర్ గోర్లినఁ మఁ దీటో. కొండ గొర్రెను నేను తిలకించాను.

జంజ్రాగొ /jaŋjrago/ *adj.* ఉలికిపడ్డ; startled; (స్ట్రాట్). నిందేమా సపసో ఆయోతో జంజ్రాగొ. నిద్రలో కల

వచ్చినప్పుడు ఉలిక్కిపడ్డాను.

జనమ్ /janam/ *n.* జన్మ; birth; (బత్).

జనా /jana/ కాబట్టి, కావున.

జనావర్ /janāvar/ *n.* • పులి; tiger; (టైగర్); बाघ. జనావర్ గొప్పినఁ ఖాజావఁచఁ. పులి ఆవును తింటుంది.

• పెద్ద పులి; big tiger; (బిగ్ టైగర్). మఁ మోటో జనావరేనఁ దీటో. నేను పెద్ద పులిని తిలకించాను. • ఆడ పులి; female tiger, tigress; (ఫీమేయ్ టైగర్, టైగ్రెస్).

జంఖాన /jaŋkhāna/ *n.* దుప్పటి; bedspread; (బెడ్స్ప్రెడ్); चादर; सौर. సీవాఁళేమా జంఖాన ఓడఁచఁ. చలికాలంలో దుప్పటి కప్పుకుంటారు.

జమ్మేవడి ఛఁ /jamṇēvaḍi chaṁ/ కుడివైపు ఉన్న; right side; (రైట్ సైడ్).

జమ్మి /jammi/ *n.* • చోటు; place; (ప్లేయ్). గామేమా మఁ జమ్మి లీదో. నేను ఊరిలో స్థలము తీసుకున్నాను.

• నేల; floor; (ఫ్లోర్); जमीन; मिट्टी; खेत. ఈ ఆవ్ జమ్మి కోని. ఇది మంచి నేల కాదు.

• భూమి; earth; (అత్); पृथ्वी; जमीन. హమార్ దన్ ఎక్కర్ జమ్మి ఛఁ. మాకు పది ఎకరాల భూమి ఉంది.

జమ్మిపర్ ఒలత్రో /jammipar olaṭrō/ నేలపై పొర్లడం.

జమ్మిమా బూర్ /jammimā būr/ బొందపెట్టడం చేయి.

జమ్మిరో శాస్త్రం /jammirō śāstram/ భూగర్భ శాస్త్రం; underground science; (అండగ్రౌండ్ సైఅంస్).

జమ్మేదార్ /jammēdār/ *n.* • అసామి.

• రైతు; landowner; (లాండ్ ఒనర్); भूस्वामी; जमींदार.

• యజమాని; owner; (ఒనర్).

జమణో /jamaṇō/ *adj.* కుడి; right; (రైట్); दाहिना; दायाँ. జమణో పాక్తి పాంచ్ మీటర్ జో. కుడి పక్కకు అయిదు మీటర్లు వెళ్ళండి.

జమానేమా /jamānēmā/ పూర్వ కాలంలో.

జమాయి /jamāyi/ *n.* అల్లుడు; son-in-law; (సన్-ఇన్-లో); दामाद; जमाई.

జమాయేర్ /jamāyēr/ *n.* పరువు; spread; (స్ప్రెడ్).

జమాలీర్ రూడ్ /jamālir jhād/ జమాయిల్ చెట్టు.

జర్రాక్ వళా /jarrāk vaḷā/ కొంచెం నేపు; while; (వైల్).

జర్రాక్ వళా థమ్. కొంచెం నేపు ఆగు.

జర్రామా డగర్లి /jarrāmā ḍagargi/ కొద్దిలో తప్పింది; just escape; (జస్ట్ ఇస్కేయ్). మార్ సూటి జర్రామా డగర్లి. నా గురి కొద్దిలో తప్పింది.

జరూర్ /jarūr/ *n.* అక్కర; indispensability;

(ఇండిస్పెన్సబిలిటీ); जरूरत; गरज; मतलब.

జలమ్ /jalam/ *n.* వింత; strangeness; (స్ట్రేయ్నెస్);

अजीब; विचित्र. కాఁయి జలం కర్తొ. ఏమి వింత చేస్తున్నావు.

జల్ది /jaldi/ • *adv.* వెంటనే; immediately; (ఇమీడియట్టి);

तत्क्षण; तुरंत; फौरन. మార్ పీసా జల్ది దేనాక్. నా

డబ్బులు వెంటనే ఇచ్చేయి. • *adv.* త్వరితంగా; snappy;

(స్పిష్). జల్ది కర్. త్వరితంగా చేయి. • *adj.* వేగవంతమైన;

fast; (ఫాస్ట్); अचानक. • *adv.* తొందర; quick; (క్విక్);

जल्दी; उतावलापन. మార్ థఁయి జల్ది ఆజో. నా దగ్గరికి

తొందరగా రావాలి. • *v.* త్వరపెట్టు; press; (ప్రెస్). జల్ది

జామాకన్ కఁ. పోదామని త్వరపెట్టి చెప్పు. • *adv.* ఇప్పుడే;

just; (జస్ట్); अभी.

జల్దిర్ /jaldir/ *n.* అత్యవసర; dire; (డైయర్).

జవాబ్ /javāb/ జవాబు; answer; (ఆంసర్).

జ్ఞాని /jnāni/ అన్ని తెలిసినవాడు; person who knows everything; (ఎవన్ హు నోస్ ఎవ్రితింగ్).

జ్ఞాన్ /jnān/ బుద్ధి, తెలివి, వివేకం.

జ్యాదా /jyādā/ ఎక్కువ; more; (మొర్). పాణీమా జ్యాదా భీంజ్ గో. వానలో ఎక్కువ మంచబడ్డాను.

జ్యార్ /jyār/ *n.* జొన్న; maize; (మెయ్స్); ज्वार.

జాక్తి /jākti/ జాకెట్, రవిక. బాయిలోగ్ సాడేపర్

ప్యారఁజి కొ జాకిట్. స్త్రీలు చీరపై జాకెట్, రవిక కట్టుకుంటారు.